

The background of the cover is a vertical photograph of a forest. The trees are silhouetted against a sky with a color gradient from deep blue at the top to bright yellow at the bottom, suggesting a sunset or sunrise. The trees vary in height and shape, with some having dense foliage and others being more spindly.

Juraj Kováčik

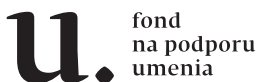
TRI TORNÁDA

TRI TORNÁDA

Juraj Kováčik
TRI TORNÁDA

slovar

Tento projekt z verejných zdrojov podporil

Copyright © Juraj Kováčik 2021
Slovak edition © Vydavateľstvo SLOVART, spol. s r. o.,
Bratislava 2021

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto knihy sa nesmie reprodukovať ani šíriť v nijakej forme ani nijakými prostriedkami, či už elektronickými, alebo mechanickými, vo forme fotokópií či nahrávok, respektíve prostredníctvom súčasného alebo budúceho informačného systému a podobne bez predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa.

ISBN 978-80-556-5196-5

Venované J

Toto je správne, pretože sa to naozaj stalo.

V noci sa mi snívalo o mojom hrdinovi. Teda vlastne o našom hrdinovi. Predsa len, je to cesta, ktorú musíme prejsť spolu.

Chlapec bol drobný, už keď sa narodil. Keď ho otec prvýkrát držal na rukách, pripadal mu neskutočne ľahký, akoby to bola iba kôpka šiat zabalená do deky. Syna podržal iba na chvíľu, kým žena nastúpila do auta zaparkovaného pred pôrodnicou. Keď si sadala, sklonil sa k nej a nemotorne jej podal krehký balík. Ruku držal pod hlavičkou dieťaťa, bál sa ju pustiť, aby neodpadla a neodkotúlala sa kamsi pod zaparkované autá. Nosom sa pritom dotkol ženiných vlasov; voňali ináč ako obyčajne. Počul o príbehoch, ktoré sa rozprávali, o tom, ako v pôrodnici zamenili deti; jemu v tej chvíli napadlo, že mu tam vymenili ženu. Pôrod bol ťažký, napriek tomu, aký bol Jošua drobný, trval dlho a bol spojený s komplikáciami. Až doma mu povedala, že už nikdy nebudú môcť mať ďalšie deti. Neplakala, iba sa pri tom naňho pozerala so zdvihnutým obočím, akoby čakala, či ju nezavrhne. Objal ju a pritiahol k sebe, ale nezatvoril oči. Pozeral sa na ihrisko dole medzi panelákmi, chlapci tam hrali futbal na kuse asfaltu uprostred trávnik, bránky si vyznačili teplákovými bundami, ktoré si povyzliekali

pred zápasom. Ženine vlasy, ktoré cítil na líci, boli krehké a suché. Trvalo dlho, kým sa im vrátila pružnosť a lesk, ktorá mu udrela do oka, keď ju uvidel prvýkrát.

V studenom jarnom slnku vrhali kovovo modré záblesky. Stál v rade pred zelovocom, vybehol si tam kúpiť iba pár zemiakov, aby si mohol navariť na nedeľu. Nešiel do obchodu, čakal na ňu vonku, prechádzal sa, so sklonenou hlavou, akoby na popraskanom asfalte boli rozsypané slová, ktorými ju osloví. Pošúchal si dlane, priložil ich k ústam a dýchol do nich, ešte viac sklonil hlavu, až sa mu brada dotkla hrude, plecيا zatiahol dozadu. Narovnal sa. Uvidel ju, ako vychádza z obchodu. Usmial sa na ňu a iba ticho stál, zaskočený tým, aká krásna sa mu zdala. Môžem vám pomôcť? opýtal sa, stále s úsmevom. Než odpovedala, sklonil sa k nej a natiahol ruky, že jej zoberie nákup. Skúmavo sa naňho pozerala, hlavu pri tom trochu zaklonila. Mala oválnu tvár; jej súmernosť zvyrazňovali dlhé rovné hlasy, ktoré z oboch strán obtekali líca a potom dlhý krk. Boli čierne a lesklé a naozaj, opäť si to všimol, v správnom svetle chytali modrý odtieň. Dlhé mesiace potom, čo Jošua uvidel v televízii film s Vinetouom, hovoril svojej mame Nšo-či. Otec sa občas pridal, s úsmevom sa pýtal: Hej, squo, čo bude dnes na obed? Raz v nedeľu ich prekvapila pri varení, na hlavu si nasadila pásku s ornamentom a zastrčila za ňu holubie pierko, celé doobedie tak chodila po kuchyni.

Stáli pred zelovocom a pozerali sa na seba. V jeho očiach nenašla nič, čoho by sa mala báť, a tak sa naňho tiež usmiala a podala mu tašku. Naklonila hlavu nabok a zastrčila si vlasy za ucho. Jeho špička bola ostrá, vyzeralo trochu ako ucho líšky. Keď sa konečne pohli, preložil Jošov otec tašky do jednej ruky a vytrčil smerom k svojej budúcej manželke voľný lakeť. Bez zaváhania sa ho chytila. Prsty

mala zovreté medzi jeho bicepsom a svalom na predlaktí a aj cez látku bundy cítila, ako sa hýbu, ako pracujú a aké sú pevné. Páčilo sa jej to. Keď o pár týždňov pred ním prvýkrát stála nahá, zakryla si prsia rukami, ale keď zdvihla hlavu a uvidela pokoj v jeho očiach, odtiahla ruky z dvíhajúcej sa hrude a chytila ho, najskôr za plecía, akoby ich chcela odmerať, zapamätať si ich šírku, potom klesala po strane jeho ramien, párkrát sa zastavila a zatlačila, ale len na chvíľu, a zas pokračovala, nižšie a nižšie, až ho chytila za dlane, zodvihla ich a položila si ich na prsia. Než sa pohol, chvíľu tam nehybne stáli, spojení iba jeho rukami, ktoré si držala na hrudi. Privrela oči a vydýchla.

Otec nášho hrdinu veril, že Židia sú nadradená rasa a vládnu svetu, a tak, aby uľahčil synovi život, dal mu meno Jošua. Nie, nebol to práve praktický človek. Jeho predstavy o zložitých konštrukciách, na ktorých stojí fungovanie sveta, boli pritom prejavom romantickej podstaty jeho duše. V duchu vedel, že príbehy, ktorým verí, sú iba rozprávky, ale potreboval ich, aby zahalili holú surovosť každodennosti. Nie že by bola neznesiteľná či hrozivá, jednoducho bola iba škaredá, nudná a nezmyselná. Aj keď jemu samému by to nikdy nenapadlo, bol vlastne básnik. Keď svojej žene pár týždňov pred pôrodom povedal, aké meno bude mať ich syn, trochu sa zľakla. Či sa mu nebudú v škole smiať, také divné meno, deti nemajú rady veci, ktoré sú iné. Ale nakoniec pristala, zapáčil sa jej zvuk toho mena, pritkanie a potom krátke zašumenie, ako keď závan vetra prebehne korunou stromu. Bála sa zbytočne. Hoci Jošua nezdedil po otcovi vysokú postavu a na hodinách telocviku bol na konci radu medzi najmenšími, napriek tomu bol na svoj vek silný a vedel sa ubrániť. Jošua nikdy nemal veľa priateľov, ani ako dieťa, ani neskôr

v dospelosti, ale nikto si nedovolil uťahovať z jeho mena, aspoň nie otvorene, nikto mu do očí nenadával ani sa mu nevysmieval. Až na grázla Jana. Jošua občas zachytil, ako si o ňom šušujú, raz začul spojenie „smradlavý židák“, ale vôbec nevedel, čo to má znamenať. A niekedy si všimol, ako zvláštne niektorí učitelia vyslovujú jeho meno, keď ho volali odpovedať k tabuli, vždy im myklo kútikom úst, akoby sa práve napili skysnutého mlieka.

Ešte neviem, že toto je ten deň, keď prídu tri tornáda a všetko sa zmení.

Od rána som nervózna a všetko ma rozčuľuje. Vlak, ktorým sa chcem odviezť do centra, mešká, a keď konečne príde, je taký plný, že si nemám kam sadnúť. Klimatizácia nefunguje a vzduch vo vagóne je už takto ráno horúci a vlhký. Cez okná, ktoré sa nedajú otvoriť, sa do vlaku škodoradostne škerí slnko, rozdrapuje sa ako ten populárny zabávač, ktorý vystupoval na firemnom predvianočnom večierku. Zostanem na chodbičke hneď za dverami. Na stanici pod vinohradmi pristúpi muž s bicyklom. Je to model do terénu, taký ten s mimoriadne hrubými pneumatikami. Asi to má vyzeráť drsne, ale výsledok je skôr na smiech, navyše, čo už to je za cyklistu, bicykel je elektrický, na ráme má batériu. Chlap má oblečené iba krátke priliehavé nohavice a dres, pod bradou má na leme trička zacvaknuté okuliare, jedno zo žltých skiel chýba. Pod nosom má krvavý flak a poranený má aj lakeť. Už nekrváca, krv v rane sa zmiešala s hlinou, drobné kamienky trčia z tmavohnedej mokvajúcej chrasty. Previnilo sa usmieva, chlapec, ktorý rozbil loptou okno; všetkým sa nám ospravedľňuje, keď

sa snaží do preplnenej chodby dostať bicykel. Začnem sa potiť. Stále stojíme, neviem, či vlak na niekoho čaká, možno musí stáť, kým sa neuvolní trať. Alebo sa tam zasekol len tak, mama by povedala, že z plezíru. Ľudia sa začínajú ošívať, otáčajú sa, hľadajú prievan, ktorým by si ochladili rozhorúčené telá. Tu a tam sa ozve vzdych či odfúknutie, ale nikto nenadáva. Sme telce, ktoré vezú na jatky, nie je nám dobre, ale stojíme pokojne a nebučíme.

„Kým nehoríme, je dobre,“ nadhodí jeden z cestujúcich a zopár z nás mu zatlieska krátkym smiechom. Hej, boli také časy, keď vlaky ešte nemeškali a nehoreli, napadne mi, a hneď sa za to na seba nahnevám, už som ako tie staré sliepky, čo s nostalgiou hovoria o minulosti všetky tie reči, ako bolo dobre predtým, kedysi, aké to bolo úžasné, potraviny boli zdravšie a každý mal prácu a v zime bol sneh a vôbec, všetko to išlo do pekla, veď sa len pozrite okolo seba, ako to tu vyzerá, kam sme sa to dostali, toto je to, čo sme chceli? Neznášam, keď takto začnú rozprávať, rozbehnú sa jedna cez druhú, striedajú sa a prekrikujú ako krdel' husí, ktoré ženie pastier cez cestu k potoku. Privádza ma do zúrivosti, keď to príde aj na mňa, nie som ešte taká stará, navyše viem, ako to funguje, je predsa úplne jasné, čo je zdrojom takejto nostalgie, ten smútok za časmi, keď bola moja pokožka pružná, prsia pevné a vlasy dlhé a lesklé, keď som vtedy v takýto horúci deň kráčala po ulici, len tak, v ľahkých šatách bez rukávov, so sukňou nad kolená, na nohách obuté iba tenké sandále, vlasy som mala stočené do dvoch vrkočov a cítila som teplý vzduch, ako ma hladí na tvári, šiji, pleciach, stehnách, celý svet sa za mnou obzeral a to stačilo, nechcela som, aby sa ma dotýkal, stačil ten pohľad, to svetlo v očiach, rozpustia sa v kráse, ktorú vidia, keď som si na toto spomenula, úplne som rozumela, prečo

sa chcú vrátiť späť, prečo sa chcem vrátiť späť, prečo sa mi niekedy tak veľmi cnie a nič, nič z toho, čo mám dnes, to nenahradí a je pravda, že aj ja, ak by bola taká možnosť, nasadla by som na stroj času a vrátila sa, ale práve preto, že to nie je možné, nie je to dobré ani ako sen zatvorený v najspodnejšej zásuvke. Je to len úniková chodba, ktorú zaplavila voda, nikam nevedie a je plná utopených krýs. Aj ten cyklista je smiešny, nechce prijať nevyhnutnosť toho, že už nie je chlapec, je trápny a smiešny vo svojej viere, že takto dokáže uniknúť, ako starý muž, čo stále nosí koženú bundu, ktorú si kúpil, keď ešte veril, že dokáže zostať navždy mladý, nie, nie, nechcem, nesmiem dopadnúť takto, musím si vážiť, čo som sa naučila a čo som dosiahla, mám svoje postavenie a som niekto, som niekto, mám svoju rolu a už ma viac nikto nebude využívať, už nie som bábika, mám svoju hlavu a viem, že princovia na bielom koni neexistujú, už viem, ako sa nenechať zneužiť a oklamať, celé to plemeno ojebávačov, chlapi, čo nosia rozgajdané nohavice pod kolená a tvária sa, že sú stále chlapi, len aby nemuseli prijať svoj údel, svoju zodpovednosť, pretože vo svete už nie sú muži, ostali len vo filmoch, tak ako ten blondšavý herec, čo hrá Jamesa Bonda, muž môže zabíjať, ale nesmie byť prepotený, uprdený trtko v teplákoch, hrbiaci sa nad obrazovkou, musí žiť svoj život, byť jeho tvorcom, mať vlniace sa svaly, široké plecia a náruč, do ktorej sa dá schovať.

Vlak pribrzdí a takmer spadnem, na poslednú chvíľu sa pridržím rámu bicykla a trhnem ním. Pozriem sa na poraneného jazdca, ale on sa iba usmieva, pokúsim sa úsmev opätovať a kývam hlavou. Vytiahnem si vreckovku a vyšúcham si ruku, ktorou som sa chytila rámu. Na bielej látke zostane tmavohnedá škvrna, je to odporné a zrazu také intímne, mať jeho krv na ruke, akoby som ho poznala, akoby

som ho mala spoznať, už naňho nepozerám, a tak neviem, či ma sleduje; chcem si napľuť na ruku, ale nakoniec si ju iba ešte raz vyšúcham, schovám vreckovku a bez obzretia vystúpim z vlaku. Cez stanicu prejdem rýchlo, pozerám sa rovno pred seba, okolo mňa sa mihajú rozmazané postavy ako z panoptika, zápach potu, moču a ešte niečoho skysnutého sa strieda s ťažkými závesmi prepáleného oleja, je mi zle, už keď si pomyslím, že to zjedia, nadžgávajú sa tým ako husi, ani im to nikto nemusí natlačiť do gágora cez lievnik, sami si to tam napchajú, odpad, ktorý krmia odpadom, vždy to tak bolo a vždy to tak bude, ponáhľam sa, nech to mám čo najrýchlejšie za sebou, túto každé ráno sa opakujúcu cestu cez Bruegelov obraz, ale než dôjdem na zastávku autobusu, musím spomaliť. Je teplo a dusno, cítim kvapky potu, ako mi stekajú pomedzi lopatky, aby sa zastavili na páske podprsenky; tak ako členka na hlave tenistu nasiakne potom, a keď prídem do klimatizovanej kancelárie, bude ma chladiť. Autobus s mojím číslom práve prišiel, ale neutekám, naopak, ešte viac spomalím, pozerám sa, ako sa ľudia tlačia dnu, ten ďalší bude možno prázdnejší. Vždy dúfam, že ten ďalší bude lepší, ale málokedy je, niekedy sa to stalo, keď som chodila ešte električkou a niečo sa stalo na trati, keď sa potom znovu rozbehli, tak išli aj dve-tri za sebou a potom som sa viedla v poloprázdnom vozni až do mesta, ale dnes to tak nebude, veru nie, bože, ako je teplo, prečo mi je tak teplo, nervózne si pošúcham čelo, a až keď pod prstami ucítim pokrčenú pokožku, uvedomím si, aká som zamračená. Zatvorím oči a zhlboka sa nadýchnem, chvíľu, koľko si trúfnem, tak stojím so zatvorenými očami, počítam nádychy a výdychy do desať a potom ešte raz, narovnáam krk, zatiahnem plecيا. Otvorím oči. Autobus práve zastavil a otvoril dvere s krátkym zasvišťaním

ako gilotína, keby nabrúsili tú hranu na dverách, dali tam namiesto gummy ostrú oceľ, vyriešili by časť ranných tlačeníc, och, opäť, mala by som byť zhrozená z toho, aké mám predstavy, mala by som sa cítiť previnilo a vyhľadať, ako sa hovorí, odbornú pomoc, nájsť si psychiatra skôr, ako sa zo mňa stane masový vrah, ako to bolo v tom seriáli, predsa boli aj ženy, ktoré sa stali masovými vrahyňami, cítili aj ony pri zabíjaní rozkoš, tak ako ju cítia muži, vzrušoval ich ten akt, odbavili sa pri tom alebo to bol vždy iba impulz, skôr obrana ako útok, ako teraz a tu, ak sa ten cesnakom páchnuci chlap neprestane na mňa tisať, na môj dušu mu vrazím prst do oka, hlboko zatlačím, ohnem a vytrhnem von, no hovorím, nie som normálna, ale to preto, že nežijeme v normálnom svete, všetci tí vrahovia to hovorili, tým, kým sa stali, ich urobil svet, rodičia, ľudia okolo nich, diabol, ktorý sa im usadil v hlave, je to tak, ako žena by som nemala o tomto rozmýšľať, toto nie sú vhodné témy pre ženu, mala by som byť slušná, nie, to nestačí, musí to byť ešte väčší stupeň slušnosti, musím byť to, čo prichádza po slušnosti, musím byť poslušná.

Jošuaova mama vždy veľa čítala. V deň, keď mal otec nehodu, jej zbeleli vlasy, nie zošediveli, zbeleli, z temnej čiernej sa ich farba zmenila na žiarivú bielu. Nikdy si ich nezafarbila. Jošua si ju pamätal, ako sedí v kresle v obývačke s rozčítanou knihou na kolenách, sústredená na príbeh, iba občas si odhrnula prameň vlasov, ktorý jej padal do oka. Dymiacu cigaretu pri tom neodložila do popolníka, držala ju v natiahnutých prstoch a vlasy si odhrňala malíčkom a prstenníkom. Niekedy bola taká začítaná, že si

večer ani nevšimla, ako sa zotmelo, iba sa viac naklonila nad knihu, aby rozoznala písmená. Jediné, čo svietilo v šere izby, boli jej vlasy. Keď Jošua pristúpil k oknu, aby ho pootvoril a vyvetral cigaretový dym, uvidel v hĺbke deviatich poschodí pod sebou, že lampy na ulici svietia a ich oranžové svetlo začína vífaziť nad indigovou farbou oblohy, ktorú už slnko opustilo. Až keď sa pozrel nazad do izby, uvedomil si, aká je tam tma.

Nemali veľa peňazí, ale nielen preto si Jošuova mama požičiavala knihy v knižnici. Mestečko, v ktorom žili, postavili ako ubytovňu pre rozširujúce sa bane iba pár rokov predtým, ako sa narodil. Nestál tam žiaden kostol a ani jeden dom nemal viac ako desať rokov. Knižnica bola v obdĺžnikovom prístavku pri budove panoramatického kina, najmodernejšej stavby v meste, so strechou v tvare skrútenej šošovky alebo, z druhej strany, pokrčenej vojenskej čiapky. Jošua sa tiež naučil do nej chodiť hneď potom, ako začal čítať. Prvýkrát tam bol s mamou, dostal preukaz a doň nalepenú známku, potvrdenie o tom, že sa stal členom. Knižnicu mali kúsok od domu; keď do nej išiel, nemusel prechádzať cez veľkú cestu, a tak ho tam mama už druhýkrát pustila samotného. Jošua to tam miloval. Prvé roky sa mu knižnica zdala nekonečná, toľko možností, toľko dobrodružstiev a príbehov, stačilo len natiahnúť ruku a vybrať si. Navyše vedel, že tam bude sám, že tam nestretne nikoho zo svojich spolužiakov. Vlastne tam nikdy nikoho nestretol, iba občas zlatovlasú ženu, ktorá chodila popri policiaoch a rukou prechádzala po chrbte kníh, akoby si z nich vyberala podľa hmatu. Knihovníčka si naňho rýchlo zvykla a nevšimla si ho, vedela, že s ním problémy nebudú. Dlhو chodil medzi policami, vyťahoval knihy a listoval v nich, rozhodoval sa, ktorú si požičia. Vždy si

ich bral niekoľko, päť alebo šesť, viac mu knihovníčka nedovolila. Keď prišiel domov, natiahol sa na gauč vo svojej izbe a začal čítať. Poobedia a večery mu nestačili, a tak začal vstávať skoro ráno, hodinu-dve predtým, ako mal ísť do školy. Otec bol z toho nešťastný. Nemal rád, keď sa dialo hocičo, čo nebolo normálne, a dieťa, ktoré nielenže netreba budiť do školy, ale ešte dobrovoľne vstáva skôr, ako musí, to veru normálne nie je. Jošuovi to neprekážalo, nechcel byť normálny. Normálny život bol na rozdiel od príbehov v knihách tupý, nudný a šedivý.

Zostalo mu to. Neskôr, na druhom stupni, mal rád hodiny literatúry, ale vždy musel bojovať o to, aby nemal na vysvedčení trojku. Nenávidel gramatiku. Jej pravidlá mu pripadali úplne nezmyselné, nedávali žiadnu logiku, na rozdiel od matematiky sa nedali pochopiť a jediná cesta, ako ich zvládnuť, bolo nabifľovať sa ich. Pripadalo mu to hrozne neefektívne a hlúpe. Malomeštiacke. Samé ornamenty a nič za nimi. Až neskôr, oveľa neskôr pochopil, že iracionálnosť gramatiky je iba súčasťou toho, ako jazyk už svojou stavbou odráža a opisuje charakter ľudí, jej samoučelnosť je iba zdanlivá a treba ju dodržiavať, pretože jedinou alternatívou k poriadku je chaos a zmar.

Banické mestečko dostalo od komunistov za odmenu nielen panoramatické kino, ale aj krytú plaváreň a Jošuo-va mama v nej pracovala ako správkyňa. Občas, keď bol ešte menší, tam za ňou chodieval zo školy. Sedel v jej kancelárii s vnútorným okienkom, cez ktoré prenikali tlmený smiech, špliechanie, vlhkosť, vôňa chlóru a občas aj jedovaté písknutie plavčíkovej píšťalky. Mama odišla niečo vyba-viť, a tak zostal v kancelárii sám; sedel za jej stolom, písací stroj odsunul dozadu, oprel oň učebnicu a pred seba rozložil zošit. Na stene pri okne do plavárne viseli veľké hodi-

ny. Jošua hrýzol koniec pera zasunutého do úst a snažil sa rozpoznať pohyb minútovej ručičky, ale tá akoby sa zasekla. V náhlom tichu bolo jasne počuť tikanie hodín, a keď sa Jošua pozrel na hodinky ešte raz, áno, už bolo o minútu viac. Skúsil spočítať, koľko takýchto minút má ešte pred sebou, čísla si pri tom písal na papier. Ešte osemdesiatdva minút, kým pôjdu domov, kým odídu, prejde ešte s mamou vyprázdnenú plaváreň, aby skontrolovali, či je všade pozhasínané a či tam niekto nezostal, koľko to zaberie, dve, tri, päť minút? Pôjdu domov a za ďalších stoosemdesiat minút pôjde spať. Potom bude päťstoštyridsať minút snívať a za ďalších dvetisíc osemdesiat minút bude sobota. Ráno rodičia zostanú dlhšie v posteli a potom budú dlho raňajkovať, mama bude mať cez nočnú košeľu prehodný ľahký župan, začítaná do knihy vyloženej pri tanieri, jednou rukou si podoprie hlavu a druhou sa bude držať za holý členok nohy, ktorú si vyloží hore na stoličku. A ešte deväťdesiatšesťtisíc štyristoosemdesiat minút a začnú sa letné prázdniny, krytú plaváreň zatvoria a celé leto budú mať s mamou pre seba. Už je to teda menej ako stotisíc minút, kým nebude musieť chodiť do školy, ale stále je to neko-nečno. Skúsil nahlas počítať, ako rýchlo sa dostane k číslu stotisíc. K stovke to ešte šlo, ale už pri druhej si uvedomil, ako pomaly to rastie. Pozrel sa na hodinky a odmeral si to, jedna stovka mu trvala takmer presne minútu a pol. Takže ak by chcel napočítať do stotisíc, musel by v kuse rátať tisíc päťsto minút, čo je, zase si musel pomôcť papierom, čo je rovných dvadsaťpäť hodín. Viac ako jeden celý deň. Chvíľu sa pozeral na hodiny, potom iba zavrtel hlavou a naklonil sa naspäť nad zošit. Dorobil si úlohy, zbalil veci a pritiahol k sebe písací stroj. Vložil doň čistý papier, aby vyskúšal, ako sa na ňom píše. Dvihol ruku, ale odrazu nevedel, ako má

začať; prázdna biela stránka ho zarazila. To bol prvý, ale zďaleka nie posledný spisovateľský blok, ktorý Jošua zažil.

Tú otrasnú cestu do práce pustím z hlavy vo chvíli, keď vstúpim do budovy poisťovne. Už hala je klimatizovaná, keď však na štvrtom poschodí vystúpim z výťahu, v momente mi na predlaktí naskočí husia koža. S tým chladením to vždy preháňajú, nastavlia to tak, aby to bolo príjemné mužom v oblekoch. Neznášam saká, nechcem ich nosiť, pripadá mi v nich ako vojak, ako vojačka, vojanda, ako opovržlivo hovorila mama o niektorých ženách, najskôr som si myslela, že sú to naozaj ženy – vojaci, až neskôr som kdesi čítala, boli to ľahké ženy, ktoré tiahli za armádou, putujúcou krajom od bitky k bitke, a tak nosím v robote svetríky, aj keď mi je jasné, že to nie je in, že je to proti nepísanej časti kódu obliekania, nevhodné, aj keď nie až tak ako hlboké výstrihy alebo chodenie do práce bez podprsenky, to je jasné, ale nepatrí sa ani zapletať si vrkoče, to je zase príliš dievčenské a neprofesionálne, alebo používať príliš tmavú farbu rúžu či laku na nechty, nič také. Decentnosť, striednosť, to je to, čo sa vyžaduje. Sme tu predsa v práci, nie pre zábavu. Ide o vážne veci a musíme to brať vážne. Moje svetříky mi nikdy nikto nevytkol, ale asi by som sa z toho nemala tešiť, veď nakoniec je to asi iba jedno z ďalších znamení toho, že do budúcnosti ma tu už nič zázračné nečaká, nikto tam hore so mnou neráta, berú to tak, že som tam, kde mám byť, na svojom mieste a pri ďalšej inventúre pristúpi ku mne niektorá z účtovníčok a rovno na čelo mi nalepí inventárne číslo, tak ako tej vŕzgajúcej kopírke v rohu, ktorú nikto nevymení, veď načo, vŕzga, ale kopíruje.

Prechádzam cez chodbu okolo otvorenej kuchynky a všimnem si Terezu a Máriu, ako stoja nad kávovarom s hlavami naklonenými k sebe; keď ma uvidia, odskočia od seba, akoby som ich nachytala, Tereza si rukou prihladá vlasy a zasunie si uvoľnený prameň za ucho, Mária chytí utierku a pretrie prázdny drez, ani jedna sa na mňa nepozera, vyzerajú tak previnilo, ale nie, nie previnilo, sú nešťastné, tak asi nehovorili o mne, netrkotali o tom, aká som príšerná a bezcitná šéfka, možno rozoberali niečo, čo sa stalo doma, Máriin muž alebo Terezin priateľ, to bol jediný, dosť pochybný ošoh z posledného tímbildingu, že som si s nimi vypila a podozvedala sa o nich viac, ako som chcela vedieť, stále tá istá otrava, tie isté príbehy, deti sú choré alebo neposlúchajú, rodičia zomierajú a muž chľastá alebo si narazil mladú pičku, keď sa mu zunovala tá jeho stará, veď hovorím, otrava a nuda, ale najhlúpejšie bolo, keď mi začali dávať najavo svoj súcit, bože, tie kravky nebeské so mnou súcitia, myslia si, ako som na tom zle, lebo som sama, lebo neprežívam ich údel, tak čím by som mohla byť naplnená, keď netrpím?

Vojdem do svojej kancelárie a zatvorím za sebou dvere. Za oknom je to ako vo výklade sexshopu, jeden za druhým tam ako stoporené penisy vyrastajú vysoké mrakodrapy; toto bude tá najviac hogo-fogo štvrť v meste, ale ja sa na ňu budem iba pozeráť, byť si tam nikdy nebudem môcť dovoliť, ale aké by bolo bývať na vrchu jedného z nich, mať celé mesto pod sebou, strieborná stuha rieky a biela silueta hradu na horizonte, ale nič to, aj tak by som sa zmohla iba na niečo na trápnom štvrtom poschodí, pri mojom šťastí rovno nad ázijskou reštauráciou, a keď by som ráno otvorila dvere na balkóne, privítal by ma smrad prepáleného oleja. Je to danajský dar, mať takýto citlivý

nos, byť prenasledovaná vôňami a zápachmi. Keď mama ochorela, rozpozerala som to podľa toho, ako sa zmenila jej vôňa, bolo v nej čosi zlé, a tak som ju dotlačila k lekárske a naozaj, bolo to tam, bingo v smrteľnej lotérii, môj citlivý nos mi bol aj tak trt platný, pretože už bolo neskoro, a potom už všetko išlo dole vodou a najhoršie na tom bolo, že ma vlastne tešilo, ako to išlo rýchlo.

Len čo si sadnem, zazvoní telefón. Volá sekretárka samotného Anatola, šéfa našej pobočky. Zvoláva súrnu poradu, začiatok o desať minút vo veľkej zasadačke na treťom. Muselo sa stať niečo zvláštne, takto narýchlo a ešte volala sekretárka, normálne sa to organizuje cez kalendáre, je to naozaj divné. Rýchlo si pozriem poštu, ale nič tam nie je, žiadna stopa, náznakov toho, o čo ide. Už nemám čas niekomu zavolať. Vyberiem sa tam a nie som prvá, ľudia sa už začali trúsiť, je tu aj Helena, pozrieme sa na seba, ale na moje zdvihnuté obočie iba pokrčí plecami. Anatol už sedí za vrchstolom, bradu má opretú o zovreté dlane. Neodpovedá na pozdravy, nevíta nás pohľadom, oči má upreté na preložený papier ležiaci na stole pred sebou. Všetci sa usadia a postupne zavládne ticho, zaškrípe stolička, niekto zakašle a ktosi, asi Helena, sa potichu nervózne zasmieje, iba krátke he-he, akoby jej práve niekto povedal dobrý vtip. Anatol konečne zdvihne oči od stola. Obzrie si nás, ako tam sedíme, pohľadom prejde zľava doprava a potom zase späť, akoby počítal, či sme tam všetci. Nadýchne sa, ale kým prehovorí, postaví sa. Stolička za ním zaškrípe. Nakloní sa dopredu, vystrie ruky a oprie sa o stôl natiahnutými prstami. Začne hovoriť, po prvých dvoch slovách si odkašle a skúsi to znovu, tentoraz už hlbokým pevným hlasom: „Dnes ráno... dnes ráno som mal telefonát z centrály. Asi ste všetci počuli o tom, aké veci sa diali tohto roku v Holandsku, ako sa tam stúpajú-

ce more prevalilo cez hrádze a zaplavilo veľkú časť krajiny. Ako možno niektorí z vás vedia, naša materská firma bola v Holandsku výrazne exponovaná. Pochádza odtiaľ jeden z hlavných akcionárov a zrejme aj na jeho popud presiahla táto expozícia mieru, ktorú by sme boli schopní v prípade potreby bez problémov zvládnuť. Cena prepoistenia pre túto oblasť narástla v posledných rokoch do neprijateľnej výšky, a tak tam zostala naša pozícia v podstate celá nekrytá. Dosah letných záplav stále nie je uzatvorený, v každom prípade už teraz je jasné, že naša matka to nezvládne. Bude musieť ísť do likvidácie, a to znamená aj náš koniec. Viem, viem, je to nečakané a absurdné a nespravodlivé, ale tak to je a nie je nič, čo by sme s tým mohli urobiť. Vôbec nič. Pri súčasnom stave poistného trhu nie je šanca, že by nás niekto prebral, aj keď je naše lokálne portfólio relatívne zdravé a prosperujúce. Prosím, utíšte sa, ešte som neskončil. Toto je dôležité. S okamžitou platnosťou, odteraz, sa pozastavuje aj likvidácia škôd nahlásených u nás. Pripravujeme tlačovú správu, ktorá bude uverejnená v priebehu týždňa, dovtedy to naťahujte pre technické príčiny. V priebehu dneška dostanete vykonávací aj komunikačný manuál, ako postupovať. Mal by som vás vyzvať, aby ste sa snažili aj v týchto časoch zachovať dobré meno firmy, s ktorou mnohí z vás spojili veľkú časť života, ale s ohľadom na okolnosti to nedáva veľký zmysel. Myslíte preto na to, že svojím konaním v nasledujúcich dňoch ovplyvníte reputáciu nielen svoju, ale aj reputáciu svojich kolegov. Každý z vás dostane pri odchode z firmy, ku ktorému dôjde najneskôr do troch mesiacov, odstupné vo výške platu za minulý rok vrátane odmien a bonusov. Vyžadujem však vašu plnú kooperáciu a absolútne nasadenie. V prípade prehrešku, úniku informácií alebo nedodržania manuálov budete okamžite prepustení